

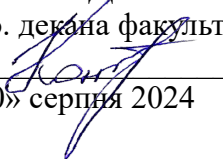
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет
економіки, управління та діджиталізації
Кафедра
цифрових, освітніх та соціо-економічних технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. декана факультету

 (Коркушко О.Н.)
«30» серпня 2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТРАХУВАННЯ

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь	Бакалавр
освітньо-професійна програма	Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
шифр і назва галузі знань	07 Управління та адміністрування
шифр і назва спеціальності	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
назва спеціалізації	
мова викладання	Українська

м. Кам'янець-Подільський

2024 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Навчально-реабілітаційним закладом вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»
(повне найменування закладу вищої освіти)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

1. Бурденюк С. В., кандидат економічних наук., доцент кафедри цифрових, освітніх та соціо-економічних технологій

Робоча програма обговорена та схвалена на засіданні кафедри

Протокол від «30» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри _____ (Сидорук Л.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«30» серпня 2024 року

1. Мета навчальної дисципліни

1.1. Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів освіти теоретичних знань, сучасного конструктивного мислення та вироблення практичних навичок щодо: застосування організаційних, правових, економічних та фінансових механізмів страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб в разі настання ризикових ситуацій; аналізу організаційно-правового та інституційного середовища функціонування страхового ринку; укладання страхових договорів у різних галузях страхування, за різними формами і видами страхування, співстрахування та перестрахування; визначення доходів, витрат та фінансових результатів діяльності страхових компаній, освоєння діючої практики оподаткування результатів їхньої діяльності; розрахунку основних показників фінансової стійкості страховиків.

1.2. Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування у професійній діяльності окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.
Загальні компетентності	ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК03. Здатність планувати та управляти часом. ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища. СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач. СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері

	<p>фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність</p> <p>СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.</p> <p>СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.</p> <p>СК 12. Здатність розуміти функціонування фондового ринку та особливості торгівлі цінними паперами</p>
--	---

1.3. Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання	<p>ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування</p> <p>ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т. ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПР 07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування</p>
--------------------------------------	--

2. Опис навчальної дисципліни

1. Найменування показників:

- 1.1. Кількість кредитів – 4
- 1.2. Загальна кількість годин – 120
- 1.3. Кількість модулів – 1
- 1.4. Кількість змістових модулів – 2
- 1.5. Індивідуальне науково-дослідне завдання –

2. Характеристика навчальної дисципліни:

- 2.1. Форма навчання – денна, заочна
- 2.2. Статус навчальної дисципліни – нормативна навчальна дисципліна

Передумови для вивчення дисципліни (перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання) – Основи економічної освіти, Економічна теорія, Гроші і кредит, Фінанси, Статистика

3. Обсяг навчальної дисципліни

3.1. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТРАХУВАННЯ

Тема 1. СУТНІСТЬ, ПРИНЦИПИ І РОЛЬ СТРАХУВАННЯ

Необхідність страхового захисту та матеріальні основи його забезпечення.

Витоки страхування та основні етапи його розвитку.

Ознаки та зміст страхування як економічної категорії.

Функції та принципи страхування.

Система страхування та франшизи.

Тема 2. КЛАСИФІКАЦІЯ СТРАХУВАННЯ

Поняття і ознаки класифікації у страхуванні.

Класифікація страхування за об'єктами.

Форми проведення страхування.

Тема 3. СТРАХОВІ РИЗИКИ ТА ЇХ ОЦІНЮВАННЯ

Поняття ризику. Основні характеристики ризику.

Види ризиків та їх класифікація.

Управління ризиками.

Страховий тариф як ціна страхового ризику: сутність, структура, методи розрахунку.

Тема 4. СТРАХОВИЙ РИНОК

Загальна характеристика страхового ринку.

Класифікація страхового ринку України.

Страхові посередники.

Страховий договір.

Тема 5. СТРАХОВА ОРГАНІЗАЦІЯ

Види страхових компаній і порядок їх створення.

Ресурси страхової компанії.

Об'єднання страховиків та їх функції.

Тема 6. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Необхідність регулювання страхової діяльності.

Державний нагляд за страховою діяльністю.

Ліцензування страховиків та контроль за їхньою діяльністю.

Змістовий модуль 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Тема 7. ОСОБИСТЕ СТРАХУВАННЯ

Необхідність, зміст і значення особистого страхування.

Страхування життя та його основні види.

Страхування пенсій.

Страхування від нещасних випадків.

Медичне страхування.

Тема 8. СТРАХУВАННЯ МАЙНА

Економічний зміст, структура та види майнового страхування.

Страховання засобів транспорту.
 Страховання вантажів і багажу.
 Страховання майна юридичних та фізичних осіб.
 Страховання технічних ризиків.

Тема 9. СТРАХУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Страховання відповідальності та його види.
 Страховання цивільної відповідальності власників транспортних засобів.
 Страховання цивільної відповідальності перевізника.
 Страховання професійної відповідальності.
 Страховання відповідальності роботодавців.
 Страховання відповідальності товаровиробників за якість продукції.
 Страховання відповідальності за забруднення довкілля.

Тема 10. ПЕРЕСТРАХУВАННЯ І СПІВСТРАХУВАННЯ

Необхідність і сутність перестраховання.
 Методи перестраховання.
 Форми проведення перестраховальних операцій.
 Співстраховання та механізм його застосування.

Тема 11. ДОХОДИ, ВИТРАТИ І ПРИБУТОК СТРАХОВИКА

Сутність і види доходів страховика.
 Витрати страховика: їхній склад та економічний зміст. Прибуток страховика.
 Оподаткування страхових організацій.

Тема 12. ФІНАНСОВА НАДІЙНІСТЬ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Поняття фінансової надійності страховика.
 Фінансові методи забезпечення надійності страхової компанії.
 Страхові резерви й порядок їх формування.
 Платоспроможність страховика, умови її забезпечення.
 Ефективність діяльності страхової компанії та система показників ефективності.
 Інвестиційна діяльність страховика.

3.2. Розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять, програма навчальної дисципліни

3.2.1. Очна (денна)

1) Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	УСЬО ГО	л	пр	сем	лаб	сам.в	.
Змістовий модуль 1 Теоретичні засади страхування	60	16	2	10		32	
ТЕМА 1. Сутність, принципи і роль страхування	12	4		2		6	
ТЕМА 2. Класифікація страхування	8	2		2		4	
ТЕМА 3. Страхові ризики та їх оцінювання	10	2	2			6	

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	УСЬО ГО	л	пр	сем	лаб	сам.в	
ТЕМА 4. Страховий ринок	12	4		2		6	
ТЕМА 5. Страхова організація	8	2		2		4	
ТЕМА 6. Державне регулювання страхової діяльності	10	2		2		6	
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти організації та здійснення страхування в Україні	60	20	12	-		28	
ТЕМА 7. Особисте страхування	10	4	2			4	
ТЕМА 8. Страхування майна	10	4	2			4	
ТЕМА 9. Страхування відповідальності	12	4	2			6	
ТЕМА 10. Перестраховування і співстрахування	8	2	2			4	
ТЕМА 11. Доходи, витрати і прибуток страховика	8	2	2			4	
ТЕМА 12. Фінансова надійність страхової компанії	12	4	2			6	
РАЗОМ	120	36	14	10		60	

2) Темі та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	2	3	4
1	ТЕМА 1. СУТНІСТЬ, ПРИНЦИПИ І РОЛЬ СТРАХУВАННЯ	Ознаки та зміст страхування як економічної категорії. Функції та принципи страхування.	2
2		Система страхування та франшизи.	2
3	ТЕМА 2. КЛАСИФІКАЦІЯ СТРАХУВАННЯ	Класифікація страхування за об'єктами. Форми проведення страхування.	2
4	ТЕМА 3. СТРАХОВІ РИЗИКИ ТА ЇХ ОЦІНЮВАННЯ	Управління ризиками. Страховий тариф як ціна страхового ризику: сутність, структура, методи розрахунку.	2
5	ТЕМА 4. СТРАХОВИЙ	Класифікація страхового ринку України. Страхові посередники.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	2	3	4
6	РИНОК	Страховий договір.	2
7	ТЕМА 5. СТРАХОВА ОРГАНІЗАЦІЯ	Види страхових компаній і порядок їх створення. Ресурси страхової компанії.	2
8	ТЕМА 6. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	Державний нагляд за страховою діяльністю. Ліцензування страховиків та контроль за їхньою діяльністю.	2
9	ТЕМА 7. ОСОБИСТЕ СТРАХУВАННЯ	Страховання життя та його основні види. Страховання пенсій.	2
10		Страховання від нещасних випадків. Медичне страхування.	2
11	ТЕМА 8. СТРАХУВАННЯ МАЙНА	Економічний зміст, структура та види майнового страхування. Страховання засобів транспорту.	2
12		Страховання майна юридичних та фізичних осіб. Страховання технічних ризиків.	2
13	ТЕМА 9. СТРАХУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	Страховання відповідальності та його види. Страховання цивільної відповідальності власників транспортних засобів. Страховання цивільної відповідальності перевізника	2
14		Страховання професійної відповідальності. Страховання відповідальності роботодавців.	2
15	ТЕМА 10. ПЕРЕСТРАХУВАННЯ І СПІВСТРАХУВАННЯ	Форми проведення перестраховальних операцій. Співстрахування та механізм його застосування.	2
16	ТЕМА 11. ДОХОДИ, ВИТРАТИ І ПРИБУТОК СТРАХОВИКА	Сутність і види доходів страховика. Витрати страховика: їхній склад та економічний зміст.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	2	3	4
		Прибуток страховика	
17	ТЕМА 12. ФІНАНСОВА НАДІЙНІСТЬ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ	Страхові резерви й порядок їх формування. Платоспроможність страховика, умови її забезпечення.	2
18		Ефективність діяльності страхової компанії та система показників ефективності. Інвестиційна діяльність страховика.	2
	Всього		36

3) Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	2	3	4
1	ТЕМА 1. СУТНІСТЬ, ПРИНЦИПИ І РОЛЬ СТРАХУВАННЯ	Необхідність страхового захисту та матеріальні основи його забезпечення. Витоки страхування та основні етапи його розвитку. Ознаки та зміст страхування як економічної категорії. Функції та принципи страхування. Система страхування та франшизи.	2
2	ТЕМА 2. КЛАСИФІКАЦІЯ СТРАХУВАННЯ	Поняття і ознаки класифікації у страхуванні. Класифікація страхування за об'єктами. Форми проведення страхування.	2
3	ТЕМА 4. СТРАХОВИЙ РИНОК	Загальна характеристика страхового ринку. Класифікація страхового ринку України. Страхові посередники. Страховий договір.	2
4	ТЕМА 5. СТРАХОВА ОРГАНІЗАЦІЯ	Види страхових компаній і порядок їх створення. Ресурси страхової компанії.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	2	3	4
		Об'єднання страховиків та їх функції.	
5	ТЕМА 6. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	Необхідність регулювання страхової діяльності. Державний нагляд за страховою діяльністю. Ліцензування страховиків та контроль за їхньою діяльністю.	2
	Всього		10

4) Темати та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	2	3	4
1	ТЕМА 3. Страхові ризики та їх оцінювання	Практичне заняття 1. Розрахунок страхового відшкодування при страхуванні ризиків.	2
2	ТЕМА 7. Особисте страхування	Практичне заняття 2. Розрахунок страхового відшкодування при страхуванні життя, здоров'я і працездатності громадян.	2
3	ТЕМА 8. Страхування майна	Практичне заняття 3. Розрахунок страхового відшкодування при майновому страхуванні.	2
4	ТЕМА 9. Страхування відповідальності	Практичне заняття 4. Розрахунок страхового відшкодування при автотранспортному страхуванні.	2
5	ТЕМА 10. Перестраховання і співстраховання	Практичне заняття 5. Розрахунок страхових платежів учасниками перестраховання і співстраховання.	2
6	ТЕМА 11. Доходи, витрати і прибуток страховика	Практичне заняття 6. Розрахунок доходів, витрати та фінансового результату страховика.	2
7	ТЕМА 12. Фінансова надійність страхової компанії	Практичне заняття 7. Оцінка платоспроможності страхових компаній.	2
	Всього		14

5) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
-	-	-	-
Всього	-	-	-

б) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	ТЕМА 1. СУТНІСТЬ, ПРИНЦИПИ І РОЛЬ СТРАХУВАННЯ Необхідність страхового захисту та матеріальні основи його забезпечення. Витоки страхування та основні етапи його розвитку.	6
2	ТЕМА 2. КЛАСИФІКАЦІЯ СТРАХУВАННЯ Поняття і ознаки класифікації у страхуванні.	4
3	ТЕМА 3. СТРАХОВІ РИЗИКИ ТА ЇХ ОЦІНЮВАННЯ Поняття ризику. Основні характеристики ризику. Види ризиків та їх класифікація.	6
4	ТЕМА 4. СТРАХОВИЙ РИНОК Загальна характеристика страхового ринку.	6
5	ТЕМА 5. СТРАХОВА ОРГАНІЗАЦІЯ Об'єднання страховиків та їх функції.	4
6	ТЕМА 6. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Необхідність регулювання страхової діяльності.	6
7	ТЕМА 7. ОСОБИСТЕ СТРАХУВАННЯ Необхідність, зміст і значення особистого страхування.	4
8	ТЕМА 8. СТРАХУВАННЯ МАЙНА Страхування вантажів і багажу.	4
9	ТЕМА 9. СТРАХУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ Страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції. Страхування відповідальності за забруднення довкілля.	6
10	ТЕМА 10. ПЕРЕСТРАХУВАННЯ І СПІВСТРАХУВАННЯ Необхідність і сутність перестрахування. Методи перестрахування.	4
11	ТЕМА 11. ДОХОДИ, ВИТРАТИ І ПРИБУТОК СТРАХОВИКА Оподаткування страхових організацій.	4
12	ТЕМА 12. ФІНАНСОВА НАДІЙНІСТЬ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ	6

	Поняття фінансової надійності страховика. Фінансові методи забезпечення надійності страхової компанії.	
	Всього	60

3.3. 2 ЗАОЧНА

1. Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	УСЬОГ О	л	пр	се м	ла б	сам. в.	
Змістовий модуль 1 Теоретичні засади страхування	60	2	2	-		56	
ТЕМА 1. Сутність, принципи і роль страхування	12					12	
ТЕМА 2. Класифікація страхування	8					8	
ТЕМА 3. Страхові ризики та їх оцінювання	10		2			8	
ТЕМА 4. Страховий ринок	20	2				11	
ТЕМА 5. Страхова організація						7	
ТЕМА 6. Державне регулювання страхової діяльності	10					10	
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти здійснення страхової діяльності	60	2	-	2		56	
ТЕМА 7. Особисте страхування	20	2				9	
ТЕМА 8. Страхування майна						9	
ТЕМА 9. Страхування відповідальності	12					12	
ТЕМА 10. Перестраховання і співстрахування	8			2		6	
ТЕМА 11. Доходи, витрати і прибуток страховика	8					8	
ТЕМА 12. Фінансова надійність страхової компанії	12					12	
РАЗОМ	120	4	2	2		112	

2) Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	ТЕМА 4. СТРАХОВИЙ РИНОК	Класифікація страхового ринку України. Страхові посередники. Страховий договір.	2
	ТЕМА 5. СТРАХОВА ОРГАНІЗАЦІЯ	Види страхових компаній і порядок їх створення. Ресурси страхової компанії.	
2	ТЕМА 7. ОСОБИСТЕ СТРАХУВАННЯ	Страхування життя та його основні види. Страхування пенсій. Страхування від нещасних випадків. Медичне страхування.	2
	ТЕМА 8. СТРАХУВАННЯ МАЙНА	Економічний зміст, структура та види майнового страхування. Страхування засобів транспорту. Страхування майна юридичних та фізичних осіб.	
	Всього		4

3) Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 10. ПЕРЕСТРАХУВАННЯ І СПІВСТРАХУВАННЯ	Необхідність і сутність перестраховування. Методи перестраховування. Форми проведення перестраховальних операцій. Співстрахування та механізм його застосування.	2
	Всього		2

4) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	ТЕМА 3. Страхові ризики та їх оцінювання	Практичне заняття 1. Розрахунок страхового відшкодування при страхуванні ризиків.	2
	Всього		2

5) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
-	-	-	-
Всього	-	-	-

б) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	<p>ТЕМА 1. СУТНІСТЬ, ПРИНЦИПИ І РОЛЬ СТРАХУВАННЯ</p> <p>Необхідність страхового захисту та матеріальні основи його забезпечення.</p> <p>Витоки страхування та основні етапи його розвитку.</p> <p>Ознаки та зміст страхування як економічної категорії.</p> <p>Функції та принципи страхування.</p> <p>Система страхування та франшизи.</p>	12
2	<p>ТЕМА 2. КЛАСИФІКАЦІЯ СТРАХУВАННЯ</p> <p>Поняття і ознаки класифікації у страхуванні.</p> <p>Класифікація страхування за об'єктами.</p> <p>Форми проведення страхування.</p>	8
3	<p>ТЕМА 3. СТРАХОВІ РИЗИКИ ТА ЇХ ОЦІНЮВАННЯ</p> <p>Поняття ризику. Основні характеристики ризику.</p> <p>Види ризиків та їх класифікація.</p> <p>Управління ризиками.</p> <p>Страховий тариф як ціна страхового ризику: сутність, структура, методи розрахунку.</p>	8
4	<p>ТЕМА 4. СТРАХОВИЙ РИНОК</p> <p>Загальна характеристика страхового ринку.</p>	11
5	<p>ТЕМА 5. СТРАХОВА ОРГАНІЗАЦІЯ</p> <p>Об'єднання страховиків та їх функції.</p>	7
6	<p>ТЕМА 6. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</p> <p>Необхідність регулювання страхової діяльності.</p> <p>Державний нагляд за страховою діяльністю.</p> <p>Ліцензування страховиків та контроль за їхньою діяльністю</p>	10
7	<p>ТЕМА 7. ОСОБИСТЕ СТРАХУВАННЯ</p> <p>Необхідність, зміст і значення особистого страхування.</p>	9

8	<p style="text-align: center;">ТЕМА 8. СТРАХУВАННЯ МАЙНА</p> <p>Страховання вантажів і багажу. Страховання технічних ризиків.</p>	9
9	<p style="text-align: center;">ТЕМА 9. СТРАХУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ</p> <p>Страховання відповідальності та його види. Страховання цивільної відповідальності власників транспортних засобів. Страховання цивільної відповідальності перевізника. Страховання професійної відповідальності. Страховання відповідальності роботодавців. Страховання відповідальності товаровиробників за якість продукції. Страховання відповідальності за забруднення довкілля.</p>	12
10	<p style="text-align: center;">ТЕМА 10. ПЕРЕСТРАХУВАННЯ І СПІВСТРАХУВАННЯ</p> <p>Необхідність і сутність перестраховання. Методи перестраховання. Форми проведення перестраховальних операцій. Співстраховання та механізм його застосування.</p>	6
11	<p style="text-align: center;">ТЕМА 11. ДОХОДИ, ВИТРАТИ І ПРИБУТОК СТРАХОВИКА</p> <p>Сутність і види доходів страховика. Витрати страховика: їхній склад та економічний зміст. Прибуток страховика. Оподаткування страхових організацій.</p>	8
12	<p style="text-align: center;">ТЕМА 12. ФІНАНСОВА НАДІЙНІСТЬ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ</p> <p>Поняття фінансової надійності страховика. Фінансові методи забезпечення надійності страхової компанії. Страхові резерви й порядок їх формування. Платоспроможність страховика, умови її забезпечення. Ефективність діяльності страхової компанії та система показників ефективності. Інвестиційна діяльність страховика.</p>	12
Разом		112

4. Форми та методи викладання, навчання і оцінювання

4.1. Методи навчання: група словесних методів: лекція, бесіда, пояснення, розповідь; семінари, практичні заняття; наочні методи: презентація, демонстрація, ілюстрація; пояснювально-ілюстративні методи.

4.2. Форми та методи оцінювання: усне та письмове опитування; стандартизовані тести; розв'язування практичних ситуацій; модульні контрольні роботи; презентація результатів розрахунків, реферати, есе та доповіді.

4.3. Форми та методи підсумкового контролю: іспит.

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- іспит;
- стандартизовані тести;
- командні проекти;
- аналітичні реферати;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6. Розподіл балів, які отримують студенти

6.1. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності (шкала Інституту), яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну (державну) шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)	Задовільно	
65-74	D (задовільно)		
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

6.2. Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів з вивчення нормативних і вибіркового дисциплін:

6.2.1. Розподіл вагових коефіцієнтів для іспиту (для денної форми навчання):

Іспит:

Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)				Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
20 %				40 %				40 %	100
T1	T2	...	T4	T5	T6	...	T8		

6.2.2. Розподіл вагових коефіцієнтів для іспиту (для заочної форми навчання):

Іспит:

Змістовий модуль								Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
МКР та підсумкова оцінка за змістовий модуль, враховуючи оцінку за захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення									
60 %								40 %	100
T1	T2	...	T4	T5	T6	...	T8		

7. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

7.1. Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100- бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми,

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

7.2. Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання здійснюється за 100-бальною системою.

7.3. Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

7.4. Оцінювання захисту навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

7.5. Оцінювання іспиту здійснюється за 100-бальною системою.

8. Інструменти, обладнання, програмне, методичне забезпечення навчальної дисципліни

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Технічне забезпечення: мультимедійний проєктор, ноутбук, проєкційний екран.	1-12
2.	Базове програмне забезпечення: ОС Windows. Стандартне програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office (Word, Excel, PowerPoint). Телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox, Viber тощо).	1-12
3.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності).	1-12
4.	Комунікаційне програмне забезпечення Zoom для проведення занять в режимі on-line (за необхідності).	1-12

9. Рекомендовані джерела інформації

9.1. Нормативно-правова база

1. Про страхування: Закон України від 18 лист. 2021 р. № 1909-IX.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1909-IX?msclkid=76cc49d6b5ac11ec81de9b33d00654e1#top>

2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/435-15>

3. Про акціонерні товариства : Закон України від 17 вер. 2008 р. № 514-VI.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>

4. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02 берез. 2015 р. № 222-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>

5. Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів): затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 7 груд. 2016 р. № 913.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/913-2016-%D0%BF>

6. Додаткові вимоги до договорів страхування життя: затверджені розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 1 черв. 2017 р. № 2172.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-17>

7. Вимоги до методики розрахунку викупної суми за договором страхування життя: затверджені розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 14 лист. 2017 р. № 4258. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0101-18>

8. Положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика: затверджене розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 7 черв. 2018 р. № 850. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/z0782-18>

9.2. Основна література

1. Базилевич В. Д. Страхування : підруч. Київ: Знання, 2018. 1019 с.

2. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навч. посіб. Суми: Сумський державний університет, 2020. 319 с.

3. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 568 с.

3. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с.

4. Плиса В. Й. Страхування : підруч. 2-ге вид, виправлене й доповнене. Київ: Каравела, 2019. 512 с.

5. Сосновська О.О. Страхування : навч. посіб. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.

6. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях) : навч. посіб. Дніпро: Ун-т мит. справи та фінансів, 2020. 220 с.

9.3. Додаткова література

1. Говорушко Т. А., Стецюк В. М. Страхування : навч. посіб. Львів: Магнолія, 2018. 323 с.
2. Інноватика на фінансових ринках : монографія за науковою ред. д. е. н., професора С. В. Онишко; Онишко С. В., Коваленко Ю. М., Богріновцева Л. М. та ін. Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 466 с.
3. Олійник О.В., Нагаєва Г.О. Страхування : навч. посіб. Харків: Стильна типографія, 2020. 256 с.
4. Попович Д. В., Біда М. С., Закорко К. К. Тенденції розвитку страхового ринку України в умовах воєнного стану. *Молодий вчений*. 2023. № 3 (115). С. 110-114. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5791/5666>
5. Таблиці народжуваності, смертності та середньої очікуваної тривалості життя 2020: статистичний збірник. Київ: Державна служба статистики України, 2021. 68 с.
6. Татарин Н. Б., Підручняк К. П. Особливості фінансової діяльності страхових компаній в Україні. *Молодий вчений*. 2022. № 5 (105). С. 30-35. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/4771>.
7. Фисун І.В. Страхування : навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2018. 240 с.
8. Insurance 2025 Reducing risk in an uncertain future. URL: https://espas.secure.europarl.europa.eu/orbis/sites/default/files/generated/document/en/gbe_03821usen-01_GBE03821USEN.pdf

9. 4. Інформаційні ресурси

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, інтернет-мережа, бібліографічні, бібліотечні.

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Інтернет-журналу Forinsurer. URL: <http://forinsurer.com/>
3. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України. URL: <http://uainsur.com/>
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://nssmc.gov.ua>.
7. Офіційний сайт Федерації страхових посередників України. URL: <http://fspu.com.ua>